ירושלים, ו׳ חשון תשפ״ב
12 אוקטובר 21

אל: בעלי העניין של הרשות

טיוטת הנחיה – **<u>הטעיה במחדל - רכב אובדן להלכה</u>**

רכב שעבר תאונה ונגרם לו נזק משמעותי נחשב כרכב אובדן גמור להלכה (**להלן – אובדן להלכה**), ככל שקבע זאת שמאי של חברת ביטוח.

מבדיקה שנערכה ברשות עולה כי לא נעשה גילוי מספק לצרכן אודות עבר הרכב ואודות פגיעות שנגרמו לו לרבות היותו ״אובדן להלכה״, בשלב הפרסום והשיווק למכירת הרכב.

לצרכן סביר ישנו קושי להתחקות אחר היות הרכב אובדן להלכה. בעניין זה יובהר כי אין ברישיון הרכב כל מידע אודות תהליך השיקום והעבר של הרכב. בפועל, גם מכון הבדיקה, שעשוי לציין פגיעות ברכב, אינו עושה שימוש במושג אובדן להלכה ומסתפק בתעודת תקינות שמשמעותה היתר חוקי לרכב לעלות לכביש בהיבט בטיחותי.

ברי כי פגיעה מהותית שנגרמה לרכב, לרבות היותו רכב ״אובדן להלכה״, הינה פרט מהותי בעסקה לרכישת רכב משומש. גילוי פרט זה לצרכן בוודאי עשוי להשפיע עליו להחליט בצורה מושכלת אם לרכוש את הרכב בכלל או לרכשו במחיר המוצע ואף אם ברצונו להגיע בכלל למגרשי העוסק בעקבות פרסום.

חוק מכירת רכב משומש (זכאות למידע וגילוי נאות), תשס״ח – 2008 (**להלן – חוק רכב משומש**) קובע חובות ספציפיות הנוגעות לעסקאות ברכב משומש, הנעשות על ידי ״עוסק ברכב״ שהינו, עוסק כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ״א – 1981 (להלן חוק הגנת הצרכן), שעסוקו מכירת רכב משומש.

בין היתר נקבע כי לא יעשה עוסק ברכב עסקה בעניין מכירת רכב משומש, אלא אם חתם עם רוכש הרכב על חוזה בכתב וכמו כן, עד למועד עשיית העסקה, העוסק ברכב מסר לרוכש הרכב טופס גילוי, בו מפורטים פרטים מהותיים מסוימים כגון, ״פגיעות שנגרמו לרכב, ככל הידוע לעוסק ברכב, עד למועד מסירת טופס הגילוי״. למותר לציין כי גילוי עברו של הרכב כרכב אובדן להלכה, הינו ״פגיעות שנגרמו לרכב״.

בעוד שחוק רכב משומש מחייב גילוי נאות באשר לעבר הרכב ופגיעות שנגרמו בו <u>בשלב הסמוך לעשיית העסקה</u> וכאשר הצרכן קיבל החלטה לרכוש את הרכב (גילוי בחוזה ובטופס הגילוי), חוק זה אינו מתייחס לגילוי הפגיעות שנגרמו לרכב לרבות עברו כרכב אובדן להלכה <u>בשלב הפרסום</u>, עוד בטרם מגיע הצרכן למגרשי העוסק וכן אינו מתייחס לגילוי <u>בשלב השיווק</u>, למשל במגרשי העסק ועוד בטרם קיבל הצרכן החלטה מושכלת האם לרכוש את הרכב.

לשכת הממונה |
בית השנהב, בניין B רח' בית הדפוס 12 גבעת שאול, ירושלים | טלפון: 073-3717700 | פקס: 073-3717740
michaela@fta.gov.il

חוק רכב משומש הינו אסדרה ספציפית, עם זאת הוראות חוק הגנת הצרכן בדבר איסור הטעיה וחובות גילוי חלות במקביל לחוק רכב משומש והן מוסיפות עליו. סעיף 8 לחוק רכב משומש קובע כי -

אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר".

בנוסף, חוק הגנת הצרכן קובע בסעיף 41 –

"חוק זה בא להוסיף על כל דין ולא לגרוע ממנו ".

חוק הגנת הצרכן קובע בסעיף 2 כי –

*"לא יעשה עוסק דבר- **במעשה או במחדל**, בכתב או בע"פ או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה- העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:*

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות; ...."

סעיף 2(ג) קובע כי הוראות סעיף 2 יחולו גם על פרסומת.

כמו כן סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן קובע –

"(א) עוסק חייב לגלות לצרכן –

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;

...

החובה לגלות פרט מהותי הנוגע לטיב הנכס ולמהותו וכן חובת גילוי מפורשת לגבי פגם או איכות נחותה המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס, חלות על פי חוק הגנת הצרכן, על כל מצג לצרכן הנוגע לעשיית העסקה, החל משלב הפרסום וכלה בשלב עשיית העסקה עצמה (לעיתים גם לאחר עשיית העסקה).

הטעיה כאמור בסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן יכולה להיות אקטיבית אך היא יכולה להיות גם במחדל קרי, אי גילוי של פרט מהותי.

לפיכך **חוק הגנת הצרכן קובע הוראות המוסיפות על חוק רכב משומש וחוק רכב משומש אינו גורע מהוראות חוק הגנת הצרכן. איסור ההטעיה לרבות, הטעיה במחדל וכן חובות גילוי מפורשות שבחוק הגנת הצרכן, חלים על כל מצג הנוגע לעסקה ואף שאינם מוזכרים בחוק רכב משומש קרי, פרסום ושיווק של מכירת רכב משומש.**

לשכת הממונה |
בית השנהב, בניין B רח' בית הדפוס 12 גבעת שאול, ירושלים | טלפון: 073-3717700 | פקס: 073-3717740
michaela@fta.gov.il

לפיכך, עמדת הרשות היא כי **על כל עוסק במכירת רכב משומש לגלות כבר בשלב הפרסום והשיווק בצורה ברורה ומובלטת את הפגיעות המהותיות שנגרמו לרכב, לרבות כי הרכב הינו רכב "אובדן להלכה".** אי גילוי זה מהווה הפרה של הטעיה על פי חוק הגנת הצרכן.

לפיכך אני מנחה את חוקרי הרשות לאכוף את איסור ההטעיה שבחוק הגנת הצרכן, מקום בו אין גילוי נאות לעבר הרכב כאמור, כבר בשלב הפרסום והשיווק.

הפרה של איסור ההטעיה בחוק הגנת הצרכן היא עילה להטלת עיצום כספי ומהווה גם עבירה פלילית.

תחילתה של ההנחיה – חודש מיום פרסומה באתר הרשות.

בברכה,

מיכאל אטלן, עו"ד
הממונה על הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן

לשכת הממונה |
בית השנהב, בניין B רח' בית הדפוס 12 גבעת שאול, ירושלים | טלפון: 073-3717700 | פקס: 073-3717740
michaela@fta.gov.il